

การสร้างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ : กรณีศึกษา
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
และการจัดการท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Creating the Program Learning Outcomes in Accordance with the Outcome-
Based Education (OBE): A Case Study of Master of Public Administration
Program in Public Policy and Local Government
Management Songkhla Rajabhat University

ไชยา เกษารัตน์¹ วิศรุตฯ ทองแกมแก้ว^{2*} และ บุขุหรี ยีหะมา³
Chaiya Kesarat,¹ Wisaruta Thongkamkaew^{2*} and Bukhoree Yeema³

Article History

Receive: August 11, 2024

Revised: November 14, 2024

Accepted: November 20, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการท้องถิ่น ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ 1) ผู้ที่มีอิทธิพลและมีผลกระทบต่อหลักสูตรในระดับสูง คือ ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐ 13 คน 2) ผู้ที่มีอิทธิพลและมีผลกระทบต่อหลักสูตรค่อนข้างน้อย คือ ผู้ใช้บัณฑิตภาคเอกชน 6 คน 3) ผู้ที่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรน้อยแต่มีผลกระทบต่อหลักสูตรในระดับสูง คือ นักวิชาการ และ นักศึกษาปริญญาตรี 36 คน และ 4) ผู้ที่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรในระดับสูงแต่มีผลกระทบต่อหลักสูตรค่อนข้างน้อย คือ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ.2563-2570 แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ.2566-2570 ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พ.ศ.2566-2570 ยุทธศาสตร์การพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พ.ศ.2566-2570 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้สอน 16 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความเชิงคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร คือ PLO1 เชื่อมโยงความสัมพันธ์แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ อย่างถ่องแท้เพื่อเป็นฐานในการออกแบบนโยบายสาธารณะ PLO2 ประยุกต์ใช้ทักษะการสื่อสารและเครื่องมือหรือเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านกระบวนการวิจัยทางนโยบายสาธารณะเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาท้องถิ่นได้อย่างเชี่ยวชาญ PLO3 ออกแบบนโยบายสาธารณะเพื่อการจัดการปัญหาท้องถิ่นได้อย่างเชี่ยวชาญ PLO4 บูรณาการองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่นภายใต้หลักการธรรมาภิบาล PLO5 แสดงออกถึงการเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น และ PLO6 สร้างความรู้ใหม่ทางรัฐประศาสนศาสตร์ผ่านทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศในการออกแบบนโยบายสาธารณะเพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่นด้วยกระบวนการวิจัยอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม

คำสำคัญ : การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ ; รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ; นโยบายสาธารณะ ; การจัดการท้องถิ่น ; มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

^{1,2*} อาจารย์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, Lecturer in Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Songkhla Rajabhat University

³ รองศาสตราจารย์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, Associate Professor in Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Songkhla Rajabhat University

*Corresponding Author Email : wisaruta.th@sku.ac.th

ABSTRACT

This research aimed to study program learning outcomes (PLOs) of the Master of Public Administration Program in Public Policy and Local Government Management using qualitative research methods. The stakeholders were identified as follows: 1) high influence and high impact stakeholders, consisting of thirteen government employers; 2) low influence and low impact stakeholders, consisting of six private employers; 3) low influence but high impact stakeholders, consisting of thirty-six academics and undergraduates; and 4) high influence but low impact stakeholders, consisting of the National Strategy (2018-2037), Policy and Strategy of Thailand HESI (2020-2027), Songkhla Province Development Plan (2023-2027), Songkhla Rajabhat University Development Strategy (2023-2027), Faculty of Humanities and Social Sciences Development Strategy (2023-2027), and sixteen administrators and instructors. The research tool was a semi-structured interview form. The data triangulation was used to check for accuracy and reliability. Data analysis used qualitative interpretation. The research results found that program learning outcomes (PLOs) were: PLO1: Relate concepts and theories of public administration as a basis for designing public policies; PLO2: Apply communication skills and tools or information technology through research process for public policy to expertly analyze local problems; PLO3: Design public policies to expertly manage local problems; PLO4: Integrate all the parts of knowledge to solve local problems under the principles of good governance; PLO5: Express being a moral and ethical person dedicated to the benefit of the local area; and PLO6: Create new knowledge in public administration through communication and information technology skills in designing public policies to solve local problems through a research process with morality and ethics.

Keywords : Outcome-Based Education ; Master of Public Administration ; Public Policy ; Local Government Management ; Songkhla Rajabhat University

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลกทั้งทางมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนที่จะต้องสามารถรับมือและจัดการกับสภาพแวดล้อมที่มีความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนองค์การให้มีศักยภาพได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งจากงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมา พบว่า บุคลากรภาครัฐท้องถิ่นขาดทักษะความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบจากการเปลี่ยนนโยบายในระดับมหภาคมาปรับใช้ในท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการกับสภาวะต่างๆ ดังการศึกษาของ Chayapiwat (2021) ก็ยังพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบปัญหาในการนำนโยบายระบบราชการ 4.0 ไปปฏิบัติขององค์กรในด้านสมรรถนะ เรื่อง จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายระบบราชการ 4.0 และหลายๆ งานวิจัยก็ยังพบว่า นโยบายระดับชุมชนท้องถิ่นนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากการกำหนดจากส่วนกลางเพื่อให้ท้องถิ่นรับนำมาปฏิบัติและเกิดขึ้นได้จากการผลักดันของท้องถิ่นเพื่อให้ส่วนกลางกำหนดนโยบายโดยสอดคล้องกับบริบทและเงื่อนไขของชุมชนนั้นๆ แต่ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ บุคลากรไม่เพียงพอและไม่มีความรู้เฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ด้วยเหตุนี้ องค์กรที่เกี่ยวข้องจึงต้องเปิดระบบความคิด การสร้างสรรค์แนวคิดการปฏิบัติในระดับมหภาคซึ่งเป็นส่วนกลางและระดับจุลภาคซึ่งเป็นส่วนท้องถิ่นต่อการจัดการสภาวะวิกฤตตามความเหมาะสมของบริบทในแต่ละพื้นที่ (Parinyasutinun, 2019 ; Rergchai, 2020 ; Kevany, 2020) ดังนั้นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานท้องถิ่น ต้องเข้าใจในการจัดการกับสภาวะต่างๆ เพื่อให้การดำเนินนโยบายเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพได้ โดยปรับตามความยืดหยุ่นของความเหมาะสมในแต่ละบริบทพื้นที่ ที่อาจพิจารณาจากระบบเศรษฐกิจ สังคม ทัศนคติ ความเชื่อ ความคิดทางสังคม และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทั้งการวิเคราะห์ปัญหาที่มีความซับซ้อน การตัดสินใจวางแผนและกระบวนการจัดวางให้กับองค์กรท้องถิ่นให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน โดยเป็นรูปแบบที่มีความเกี่ยวข้องในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่พบจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ และมีปัจจัยที่ทำให้

ผลการดำเนินงานสำเร็จได้ด้วยการบูรณาการในการดำเนินงานร่วมมือกันเพื่อตอบสนองเป้าหมายของนโยบายที่คำนึงถึงประชาชนเป็นสำคัญ

ปัญหาประการหนึ่งของการพัฒนาท้องถิ่น คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาท้องถิ่นของผู้บริหารท้องถิ่น ตลอดจนผู้มีหน้าที่ในการแก้ปัญหาท้องถิ่นทั้งผู้ที่เป็นผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ หรืออาจต่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาท้องถิ่นได้ แต่การแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อน และผูกเงื่อนไขต่างๆ เข้ากับส่วนอื่นๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้นั้นก็จะเป็นผลให้การจัดการกับปัญหาไม่สามารถบรรลุผลตามที่ตั้งไว้ได้ การวิเคราะห์ทางเลือกที่ต้องให้มีหลายๆ ทางเลือกในการแก้ปัญหาจึงควรเกิดขึ้น ดังนั้น หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการท้องถิ่น จึงมุ่งเน้นสร้างมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาพื้นที่ท้องถิ่นที่มีความซับซ้อนและสามารถเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลายและความซับซ้อนทั้งการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ดังนั้น ผู้ที่ได้เข้ามาศึกษาในหลักสูตรจะเป็นบุคลากรของรัฐที่มีความสามารถในการคิดเชิงระบบ การวิเคราะห์ วางแผน บริหาร และการจัดการนโยบายสาธารณะ โดยมีความเข้าใจในบริบทของชุมชน วิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหาได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs) ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) ผู้วิจัยได้ศึกษาตามกระบวนการออกแบบหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์

1. การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในหลาย ๆ พื้นที่ บุคลากรภาครัฐยังขาดทักษะในการปฏิบัติงาน เนื่องจากขาดองค์ความรู้ในการเข้าใจภาพรวมของการบูรณาการจากเป้าหมายส่วนกลางสู่การปฏิบัติในรูปธรรมระดับท้องถิ่น ซึ่งการศึกษาทางนโยบายสาธารณะที่จะเกิดประสิทธิผลได้ต้องเข้าใจบูรณาการกับการจัดการท้องถิ่น โดยผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นบุคลากรท้องถิ่นต้องมีทักษะในการแก้ปัญหาท้องถิ่นได้อย่างตรงจุด ต้องเข้าใจเป้าหมายของนโยบายรัฐที่เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจกำหนดนโยบายของประเทศจากส่วนกลาง ด้วยเหตุนี้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติงาน หรือบุคลากรภาครัฐ คือ การมีทักษะองค์ความรู้ และความเข้าใจทฤษฎีทางนโยบายสาธารณะ ทั้งที่มา ปัจจัยที่ก่อให้เกิด เนื้อหาสาระ การทราบว่าจะต้องแก้ปัญหาในเรื่องใด รวมทั้ง การสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่จะตามมาได้ทั้งการพยากรณ์ก่อนที่จะปฏิบัติจริง และการวิเคราะห์ผลกระทบเพื่อแก้ไขปัญหาหลังจากที่นโยบายได้มีการนำไปปฏิบัติแล้ว ทั้งนี้ ต้องสามารถวิเคราะห์ได้ทั้งผลที่ตั้งใจจะให้เกิดขึ้น เพื่อให้ปฏิบัติงานตอบโจทย์เป้าหมายของนโยบายที่ส่วนกลางได้กำหนดไว้ และสามารถวิเคราะห์ได้ในผลที่ไม่ได้ตั้งใจจะให้เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางตั้งรับกับความเสี่ยงเมื่อนโยบายได้มีการปฏิบัติและสามารถจัดการกับปัญหาและความเสี่ยงนั้นๆ ได้ ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงาน หรือ บุคลากรภาครัฐในส่วนท้องถิ่นจะต้องมีทักษะในการประยุกต์องค์ความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินงานตามนโยบายให้เข้ากับบริบทพื้นที่ในส่วนต่าง ๆ ในแต่ละงานต่าง ๆ ได้ โดยทั้งนี้ ในการปรับตัวในแต่ละงานและพื้นที่ จะต้องบรรลุถึงเป้าหมายของนโยบายที่กำหนดมาจากส่วนกลางเป็นสำคัญ (Chayapivat, 2021 ; Kevany, 2020 ; Rergchai, 2020)

2. การกำหนดและการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)

การสำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องเริ่มจากกำหนดและวิเคราะห์ตามแนวทาง (Kaewbut, 2021) ดังนี้
(1) High Power/Low Impact (HPLI) ผู้ที่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรในระดับสูงแต่มีผลกระทบต่อหลักสูตรค่อนข้างน้อย
(2) High Power/ High Impact (HPHI) ผู้ที่มีอิทธิพลและมีผลกระทบต่อหลักสูตรในระดับสูง (3) Low Power/Low Impact (LPLI) ผู้ที่มีอิทธิพลและมีผลกระทบต่อหลักสูตรค่อนข้างน้อย (4) Low Power/High Impact (LPHI) ผู้ที่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรน้อย แต่มีผลกระทบต่อหลักสูตรในระดับสูง

3. การประเมินความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder's needs Assessment)

ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ได้แก่ 1) ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายวิชาการที่มีความจำเป็นต้องควบคุมคุณภาพและมาตรฐานของมหาดบัณฑิตในหลักสูตรให้มีสมรรถนะตรงไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด 2) ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฝ่ายผู้ใช้บัณฑิตที่ต่อการผลิตบัณฑิตให้ตรงตามความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน และ 3) ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฝ่ายผู้เรียนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของหลักสูตร

4. การศึกษาวิสัยทัศน์ของหน่วยงานหรือองค์กร

การศึกษาวิสัยทัศน์ของหน่วยงานในที่นี้ หมายถึง ตั้งแต่ระดับคณะที่เป็นต้นสังกัดของหลักสูตรระดับมหาวิทยาลัย เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องไปตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย คณะหรือวิทยาลัยที่เป็นต้นสังกัด

5. กำหนดอัตลักษณ์อันพึงประสงค์ของมหาดบัณฑิต (Graduate Attributes)

กำหนดอัตลักษณ์อันพึงประสงค์ของมหาดบัณฑิต (Graduate Attributes) บนฐานตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องด้านความรู้ การปฏิบัติ ทักษะ และจริยธรรม ครอบคลุมในเรื่องการจัดการเรียนการสอน สมรรถนะของนักศึกษา การวัดและการประเมินผล ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ จริยธรรม จรรยาบรรณ ทักษะคิดทางวิชาชีพ ประกอบด้วยอย่างน้อย 4 ด้าน อ้างอิงจากประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 (The Commission on Higher Education Standards, 2022) ได้แก่

ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ผูกพันปฏิบัติ ให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว และชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาดนและพัฒนาดสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรมศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และค่านิยมที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

6. การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs) จะสะท้อนออกมาในมิติต่างๆ ตามหลักการ Bloom's Taxonomy กล่าวถึงการจำแนกการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge หรือ K) ทักษะ (Skill หรือ S) และทัศนคติ (Attitude หรือ A) เรียกสั้นๆ ว่า KSA ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรจะต้องสอดคล้อง (Alignment) กับอัตลักษณ์อันพึงประสงค์ของมหาดบัณฑิต (Graduate Attributes) และความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder's Needs)

7. การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรกับวิสัยทัศน์องค์กร

เมื่อได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรแล้ว ต้องนำมาวิเคราะห์ว่ามีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย และหรือวิสัยทัศน์ของคณะหรือไม่ ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรแต่ละข้อควรจะต้องตอบสนองวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยและหรือวิสัยทัศน์ของคณะอย่างครบถ้วน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญ คือ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 ยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา พ.ศ.2563-2570 แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2566-2570 ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) และยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พ.ศ.2566-2570 ซึ่งศึกษาบนฐานตามมาตรฐานจากประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 (The Commission on Higher Education Standards, 2022)

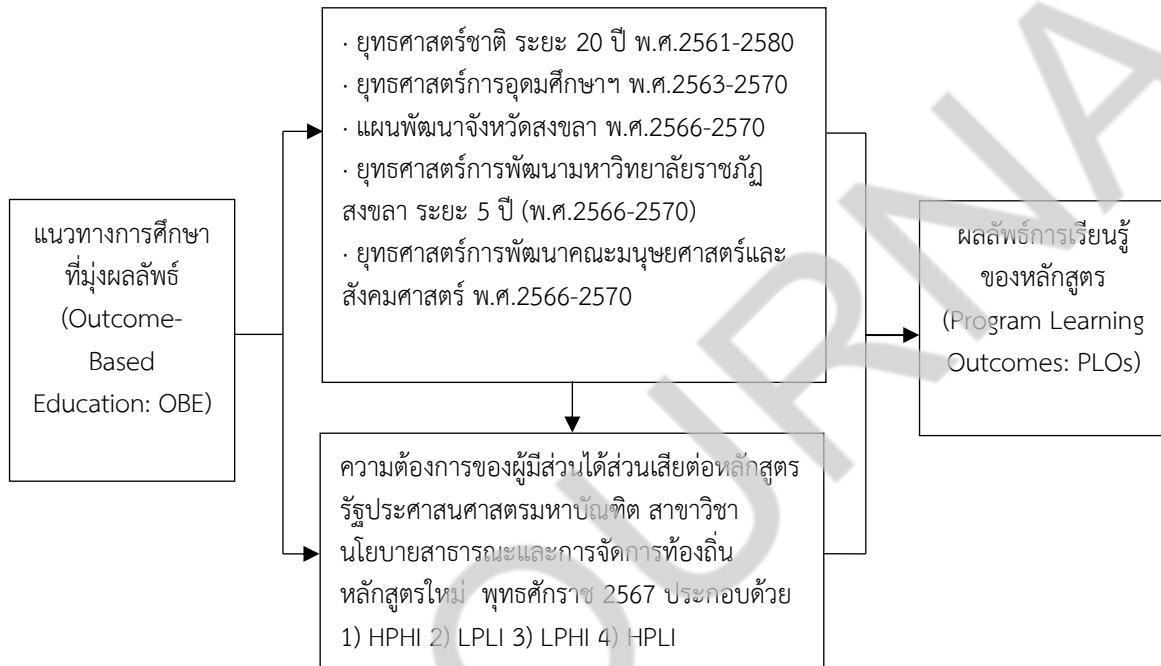
8. การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรกับมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ

หลังจากกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับทั้งอัตลักษณ์อันพึงประสงค์ของมหาดบัณฑิต (Graduate Attributes) ความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder's Needs) วิสัยทัศน์ของ

มหาวิทยาลัย และหรือวิสัยทัศน์ของคณะ ขึ้นตอนต่อไป คือการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรมาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยโดยยึดตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome-Based Education : OBE) มาใช้ในการออกแบบหลักสูตร โดยกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กับแผนยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ตามกรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 นำสู่การเสนอผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes : PLOs) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยได้กำหนดและวิเคราะห์ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) โดยยึดหลักการตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ ภายใต้เงื่อนไข 2 ประเด็น คือ 1) กลุ่มผู้มีอำนาจการตัดสินใจ (power) และ 2) กลุ่มผู้มีผลกระทบต่อหลักสูตร (Impact) โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ และจำแนกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียออกเป็น 4 กลุ่ม ตามเงื่อนไข 2 ประเด็นดังกล่าว ได้แก่ 1) ผู้ที่มีอิทธิพลและมีผลกระทบต่อหลักสูตรในระดับสูง (High Power/High Impact: HPHI) คือ ผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 13 คน 2) ผู้ที่มีอิทธิพลและมีผลกระทบต่อหลักสูตรค่อนข้างน้อย (Low Power/Low Impact: LPLI) คือ ผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 6 คน 3) ผู้ที่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรน้อยแต่มีผลกระทบต่อหลักสูตรในระดับสูง (Low Power/High Impact: LPHI) คือ นักวิชาการ และนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 36 คน และ 4) ผู้ที่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรในระดับสูงแต่มีผลกระทบต่อหลักสูตรค่อนข้างน้อย (High Power/Low Impact: HPLI) คือ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ.2563-2570 แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ.2566-2570 ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ระยะ 5 ปี พ.ศ.2566-2570 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พ.ศ.2566-2570 กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้สอน จำนวน 16 คน ดังภาพที่ 2

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามลำดับ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอน ที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders' Needs) ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์อัตลักษณ์ของมหาบัณฑิต (Graduate Attributes: GA) และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร โดยมีผลการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders' Needs)

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยยึดตามกรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 โดยคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ 2) ทักษะ 3) ด้านจริยธรรม และ 4) ลักษณะบุคคล โดยความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ละกลุ่มสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. กลุ่มผู้ที่มีอิทธิพลและมีผลกระทบต่อหลักสูตรในระดับสูง (High Power/High Impact: HPHI) คือ กลุ่มผู้ใช้นโยบายภาครัฐ

ด้านความรู้ มีความต้องการความรู้ในด้านหลักการทางนโยบายสาธารณะ และหลักการบริหารงานบุคคลภายใต้หลักธรรมาภิบาล ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า "...มหาบัณฑิตทางสาขานี้ต้องมีความรู้ของนโยบายเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพ..." (4th Public Employer, November 25, 2021) หรือ "...ควรเน้นองค์ความรู้ตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลและความรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)..." (7th Public Employer, November 25, 2021) เป็นต้น

ด้านทักษะ มีความต้องการความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์จริง และความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เน้นการเข้าถึงชุมชน ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า "...ต้องเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างตรงจุดรวมถึงการใช้สื่อให้เหมาะสมกับการทำงานที่หลากหลาย..." (2nd Public Employer, November 24, 2021) หรือ "...การศึกษาทางด้านนโยบายสาธารณะต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีรวมถึงการฝึกปฏิบัติให้เกิดค่านิยมและบรรทัดฐานในการทำงาน..." (2nd Public Employer, November 24, 2021)

ด้านจริยธรรม มีความต้องการความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และการเคารพซึ่งกันและกัน ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า "...มหาบัณฑิตต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม..." (2nd Public Employer, November 24, 2021) หรือ "...มหาบัณฑิตสาขานี้ต้องเข้าใจการอยู่ร่วมกัน..." (8th Public Employer, November 26, 2021)

ด้านลักษณะบุคคล มีความต้องการความสามารถปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค และการเป็นผู้ตระหนัก และมีความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า "...มหาบัณฑิตต้องสามารถปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค..." (2nd Public Employer, November 24, 2021) หรือ "...การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงผลประโยชน์ที่คนในท้องถิ่นจะได้รับจากการดำเนินนโยบายถือเป็นหัวใจสำคัญของนักนโยบายสาธารณะ..." (9th Public Employer, December 2, 2021)

2. กลุ่มผู้ที่มีอิทธิพลและมีผลกระทบต่อหลักสูตรค่อนข้างน้อย (Low Power/Low Impact: LPLI) คือ กลุ่มผู้ใช้นโยบายเอกชน

ด้านความรู้ มีความต้องการความรู้ทางนโยบายสาธารณะแบบสหวิทยาการ และความรู้ทางจริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า "...เน้นความรู้ในเรื่องของการบูรณาการทางความคิด การมองไปข้างหน้า การพัฒนาต่อยอดได้อย่างเชี่ยวชาญ ซึ่งจะทำให้ได้นโยบายที่มีผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ..." (5th Private Employer, January 20, 2022) หรือ "...เน้นความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ที่ถูกต้องและอยู่ภายใต้กฎหมาย..." (2nd Private Employer, November 26, 2021)

ด้านทักษะ มีความต้องการทักษะกระบวนการวิจัยทางนโยบายสาธารณะ และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า "...เป็นผู้ที่สามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างเชี่ยวชาญ เข้าใจกระบวนการของการวิจัยและเป็นผู้ยืนยันหมั่นเพียร..." (4th Private Employer, December 2, 2021) หรือ "...ต้องเป็นผู้ที่สามารถนำระบบสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ใน การทำงานทุกรูปแบบ..." (1st Private Employer, November 26, 2021)

ด้านจริยธรรม มีความต้องการหลักภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม และกระบวนการทางความคิดเชิงบวก ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า “...บัณฑิตทางนโยบายสาธารณะและการจัดการท้องถิ่นต้องเป็นผู้มีจริยธรรมของการเป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตย...” (1st Private Employer, November 26, 2021) หรือ “...มหาบัณฑิตต้องคิดบวก มองการณ์ไกลสามารถบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ให้พัฒนาได้อย่างชำนาญและเข้าใจง่าย...” (5th Private Employer, January 20, 2022)

ด้านลักษณะบุคคล มีความต้องการให้เป็นผู้มีจิตสาธารณะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและมีความสามารถในการทำงานกับชุมชนท้องถิ่น ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า “...คุณลักษณะที่สำคัญของมหาบัณฑิตต้องเป็นผู้มีจิตสาธารณะ คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง...” (4th Private Employer, December 2, 2021) หรือ “...เป็นผู้ที่สามารถทำงานในชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเข้าถึงและเข้าใจ...” (1st Private Employer, November 26, 2021)

3. กลุ่มผู้ที่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรน้อยแต่มีผลกระทบต่อหลักสูตรในระดับสูง (Low Power/High Impact: LPHI) คือ กลุ่มนักวิชาการ และนักศึกษาปริญญาตรี

ด้านความรู้ มีความต้องการความรู้ด้านการออกแบบนโยบายสาธารณะเชิงพื้นที่ และความรู้ด้านเครื่องมือทางนโยบายสาธารณะ ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า “...เน้นกระบวนการออกแบบเชิงนโยบายที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่โดยการเน้นการทำวิจัยแบบ PAR...” (1st Academician, November 2, 2021) หรือ “...เน้นการออกแบบระบบการทำงาน และวิธีการคิดโครงการโดยคำนึงถึงผลลัพธ์ทั้งข้อดีและข้อเสีย...” (11th Undergraduate Student, November 24, 2021)

ด้านทักษะ มีความต้องการทักษะการวิเคราะห์นโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการวิเคราะห์นโยบาย ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า “...เน้นการร่วมมือแก้ไขปัญหาภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาต่อยอดทางความคิดและเข้าใจปัญหาอันจะทำให้สามารถวางนโยบายเพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่นได้...” (11th Undergraduate Student, November 24, 2021) หรือ “...สามารถใช้ข้อมูลเชิงตัวเลขข้อมูลทางสารสนเทศมาวิเคราะห์สังเคราะห์ปรากฏการณ์ทางนโยบายสาธารณะและการจัดการ...” (6th Academician, November 24, 2021)

ด้านจริยธรรม มีความต้องการความซื่อสัตย์สุจริตและมีจิตสาธารณะต่อส่วนรวม และการทำงานตามแนวทางหลักธรรมาภิบาล ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า “...คุณธรรม จริยธรรมในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต ถือเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานของการทำงานเพื่อส่วนรวมที่มหาบัณฑิตต้องมี...” (3rd Academician, November 23, 2021) หรือ “...ยุติธรรมและความโปร่งใส มีความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม...” (30th Undergraduate Student, January 20, 2022)

ด้านลักษณะบุคคล มีความต้องการเป็นผู้ประสานงานในการมีส่วนร่วมทั้งท้องถิ่น และความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า “...เน้นการประสานงานและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชนท้องถิ่น...” (7th Academician, November 26, 2021) หรือ “...เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เน้นการทำงานเป็นทีม...” (14th Undergraduate Student, November 24, 2021)

4. กลุ่มผู้ที่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรในระดับสูงแต่มีผลกระทบต่อหลักสูตรค่อนข้างน้อย (High Power/Low Impact: HPLI) คือ กลุ่มผู้บริหาร และผู้สอน

ด้านความรู้ มีความต้องการความรู้ในด้านหลักการนโยบายสาธารณะและแผนยุทธศาสตร์ และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการท้องถิ่น ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า “...มหาบัณฑิตในสาขานี้ต้องมีความเข้าใจแผนตั้งแต่ระดับนานาชาติ ระดับชาติ และปรับปรุงให้เข้าสู่ในบริบทท้องถิ่นของตน...” (5th Executive, December 20, 2021) หรือ “...ควรเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการท้องถิ่น แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่เชิงกลยุทธ์ นโยบายสาธารณะ ความร่วมมือระหว่างรัฐกับเอกชน ยุทธศาสตร์การบริหารท้องถิ่น เป็นต้น...” (7th Lecturer, December 27, 2021)

ด้านทักษะ มีความต้องการความสามารถในการคิดเชิงระบบแก้ไขปัญหา และความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า “...มหาบัณฑิตต้องสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตลอดจนการสื่อสารผ่านสารสนเทศดิจิทัลได้...” (2nd Executive, December 20, 2021) “...เรียนรู้จากข้อมูลในชุมชนจริงๆ...” (6th Executive, December 20, 2021) หรือ “...มีความคิดเชิงระบบ เน้นการพัฒนาภาวะผู้นำและการตัดสินใจ...” (8th Executive, December 20, 2021) หรือ “...ฝึกกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ...” (5th Lecturer, December 18, 2021)

ด้านจริยธรรม มีความต้องการชื่อเสียงสุจริตและมีความรับผิดชอบ และมีหลักธรรมาภิบาล เพื่องานส่วนรวม ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า “...ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นและสิ่งสำคัญ คือ ความซื่อสัตย์สุจริต...” (4th Executive, December 20, 2021) หรือ “...หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการสำคัญที่ผู้ศึกษา ทางนโยบายสาธารณะและการจัดการต้องยึดถือ...” (4th Lecturer, December 15, 2021)

ด้านลักษณะบุคคล มีความต้องการการมีความรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่ และการเป็น นักประสานงาน ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า “...ควรมีความรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นสิ่งสำคัญ...” (3rd Lecturer, November 25, 2021) หรือ “...มหาบัณฑิตต้องมีลักษณะที่เป็นผู้ประสาน สร้างภาคีให้เกิดขึ้นในชุมชนโดยกำหนดเป้าหมาย ร่วมกันผ่านการปฏิบัติจริง...” (4th Executive, December 20, 2021)

จากความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยยึดตามกรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 ดังภาพที่ 3

<p>High</p> <p>↑</p> <p>กลุ่มผู้มีอำนาจตัดสินใจ (power)</p> <p>↓</p> <p>Low</p>	<p>HPLI - กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย และอาจารย์ผู้สอน ด้านความรู้ (Knowledge)-K</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ในด้านหลักการนโยบายสาธารณะและแผน ยุทธศาสตร์-K7 - การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการ ท้องถิ่น-K8 <p>ทักษะ (Skills)-S</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการคิดเชิงระบบแก้ไขปัญหา-S7 - ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ-S8 <p>ด้านจริยธรรม (Ethics)-E</p> <ul style="list-style-type: none"> - ซื่อสัตย์สุจริตและมีความรับผิดชอบ-E7 - มีหลักธรรมาภิบาลเพื่องานส่วนรวม-E8 <p>ลักษณะบุคคล (Character)-C</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่-C7 - นักประสานงาน-C8 	<p>HPLI - ผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงานภาครัฐ ด้านความรู้ (Knowledge) -K</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ในด้านหลักการทางนโยบายสาธารณะ-K1 - ความรู้ในหลักการบริหารงานบุคคลภายใต้หลัก ธรรมาภิบาล-K2 <p>ทักษะ (Skills) -S</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์จริง-S1 - ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เน้นการเข้าถึงชุมชน- S2 <p>ด้านจริยธรรม (Ethics) -E</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและ ส่วนรวม-E1 - การเคารพซึ่งกันและกัน-E2 <p>ลักษณะบุคคล (Character) -C</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค-C1 - เป็นผู้ตระหนัก และมีความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของ ท้องถิ่น-C2
	<p>LPLI - ผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงานภาคเอกชน ด้านความรู้ (Knowledge) -K</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ทางนโยบายสาธารณะแบบสหวิทยาการ-K3 - ความรู้ทางจริยธรรมและหลักธรรมาภิบาล-K4 <p>ทักษะ (Skills) -S</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทักษะกระบวนการวิจัยทางนโยบายสาธารณะ-S3 - ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ-S4 <p>ด้านจริยธรรม (Ethics) -E</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม-E3 - กระบวนการทางความคิดเชิงบวก-E4 <p>ลักษณะบุคคล (Character) -C</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีจิตสาธารณะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม-C3 - ความสามารถในการทำงานกับชุมชนท้องถิ่น -C4 	<p>LPPI - นักวิชาการ และนักศึกษาปริญญาตรี ด้านความรู้ (Knowledge) -K</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ด้านการออกแบบนโยบายสาธารณะเชิงพื้นที่-K5 - ความรู้ด้านเครื่องมือทางนโยบายสาธารณะ-K6 <p>ทักษะ (Skills) -S</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทักษะการวิเคราะห์นโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ-S5 - ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการวิเคราะห์ นโยบาย-S6 <p>ด้านจริยธรรม (Ethics) -E</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความซื่อสัตย์สุจริตและมีจิตสาธารณะต่อส่วนรวม-E5 - การทำงานตามแนวทางหลักธรรมาภิบาล-E6 <p>ลักษณะบุคคล (Character) -C</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นผู้ประสานงานในการมีส่วนร่วมกับท้องถิ่น-C5 - ความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม-C6

←-----กลุ่มผู้มีส่วนกระทบต่อหลักสูตร (Impact) -----→

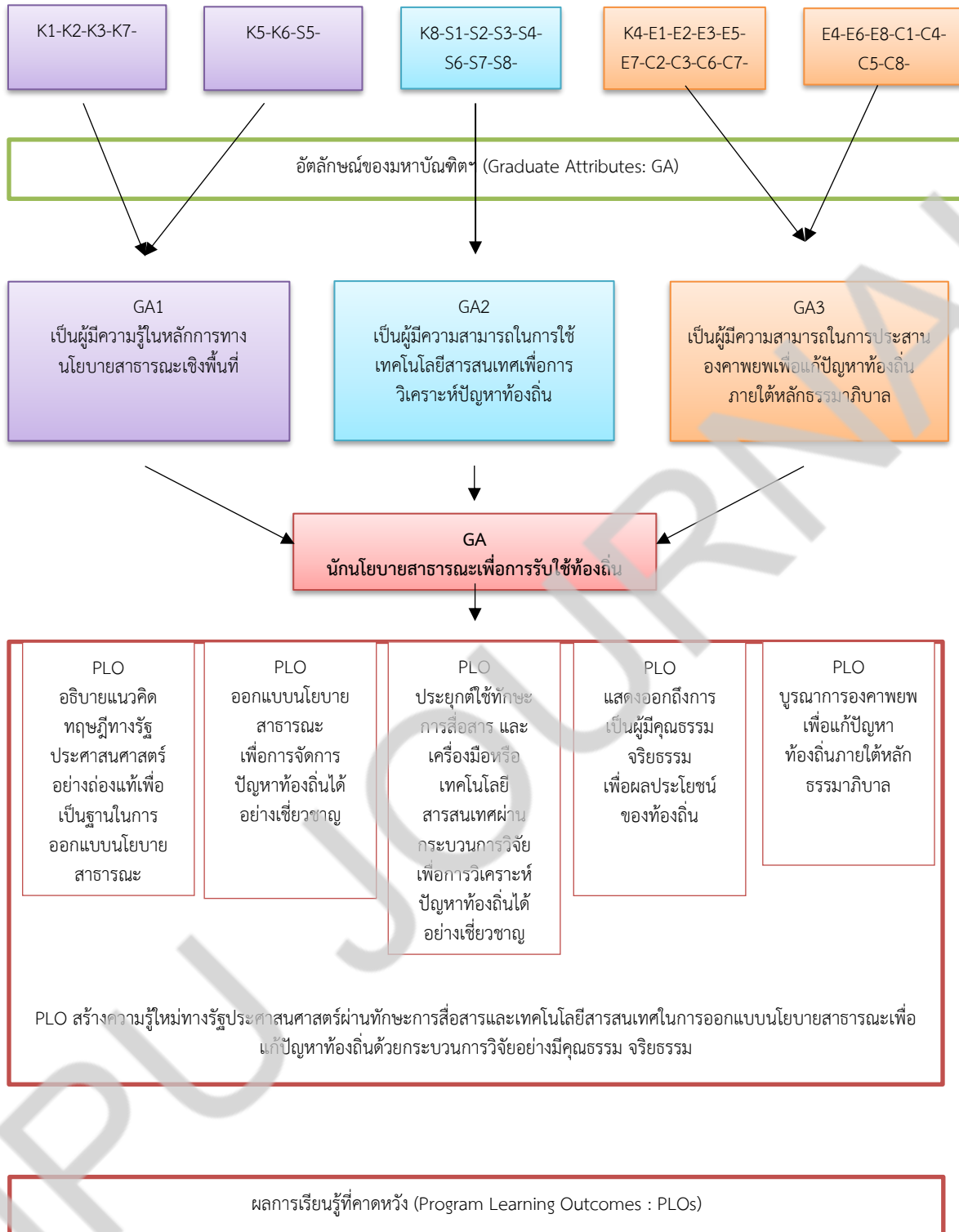
High

ภาพที่ 3 สรุปรูปความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders' Needs)

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์อัตลักษณ์ของมหาบัณฑิต หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย สาธารณะและการจัดการท้องถิ่น (Graduate Attributes: GA) และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes : PLOs) ของหลักสูตร

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของมหาบัณฑิต หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย สาธารณะและการจัดการท้องถิ่น (Graduate Attributes: GA) ตามความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders' Needs) พบว่า อัตลักษณ์ของมหาบัณฑิต หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย สาธารณะและการจัดการท้องถิ่น คือ “นักนโยบายสาธารณะเพื่อการรับใช้ท้องถิ่น” โดยมีอัตลักษณ์ย่อย 3 ประการ ได้แก่ 1) เป็นผู้มีความรู้ในหลักการทางนโยบายสาธารณะเชิงพื้นที่ 2) เป็นผู้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการวิเคราะห์ปัญหาท้องถิ่น และ 3) เป็นผู้มีความสามารถในการประสานองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่นภายใต้ หลักธรรมาภิบาลจากอัตลักษณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เพื่อกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes : PLOs) โดยได้วิเคราะห์ออกเป็น 6 ประเด็น ได้แก่ 1) เชื่อมโยงความสัมพันธ์แนวคิด ทฤษฎี ทางรัฐประศาสนศาสตร์อย่างถ่องแท้เพื่อเป็นฐานในการออกแบบนโยบายสาธารณะ 2) ประยุกต์ใช้ทักษะการสื่อสาร และ เครื่องมือหรือเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านกระบวนการวิจัยทางนโยบายสาธารณะเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาท้องถิ่น ได้อย่างเชี่ยวชาญ 3) ออกแบบนโยบายสาธารณะเพื่อการจัดการปัญหาท้องถิ่นได้อย่างเชี่ยวชาญ 4) บูรณาการองค์ความรู้ เพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล 5) แสดงออกถึงการเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น และ 6) สร้างความรู้ใหม่ทางรัฐประศาสนศาสตร์ผ่านทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศในการออกแบบนโยบาย สาธารณะเพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่นด้วยกระบวนการวิจัยอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม แสดงความเชื่อมโยงและผลการวิเคราะห์ ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ความสอดคล้องระหว่างความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อัตลักษณ์ของมหาบัณฑิตฯ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

จากผลวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อัตลักษณ์ของมหาบัณฑิตฯ และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการท้องถิ่น ประกอบด้วย 6 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้จัดลำดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes : PLOs)

PLOs	รายการผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
PLO1	เชื่อมโยงความสัมพันธ์แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์อย่างถ่องแท้เพื่อเป็นฐานในการออกแบบนโยบายสาธารณะ
PLO2	ประยุกต์ใช้ทักษะการสื่อสาร และเครื่องมือหรือเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านกระบวนการวิจัยทางนโยบายสาธารณะ เพื่อการวิเคราะห์ปัญหาท้องถิ่นได้อย่างเชี่ยวชาญ
PLO3	ออกแบบนโยบายสาธารณะเพื่อการจัดการปัญหาท้องถิ่นได้อย่างเชี่ยวชาญ
PLO4	บูรณาการองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล
PLO5	แสดงออกถึงการเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น
PLO6	สร้างความรู้ใหม่ทางรัฐประศาสนศาสตร์ผ่านทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศในการออกแบบนโยบายสาธารณะเพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่นด้วยกระบวนการวิจัยอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs) คือ PLO1 เชื่อมโยงความสัมพันธ์แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์อย่างถ่องแท้เพื่อเป็นฐานในการออกแบบนโยบายสาธารณะ PLO2 ประยุกต์ใช้ทักษะการสื่อสารและเครื่องมือหรือเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านกระบวนการวิจัยทางนโยบายสาธารณะ เพื่อการวิเคราะห์ปัญหาท้องถิ่นได้อย่างเชี่ยวชาญ PLO3 ออกแบบนโยบายสาธารณะเพื่อการจัดการปัญหาท้องถิ่นได้อย่างเชี่ยวชาญ PLO4 บูรณาการองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล PLO5 แสดงออกถึงการเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น PLO6 สร้างความรู้ใหม่ทางรัฐประศาสนศาสตร์ผ่านทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศในการออกแบบนโยบายสาธารณะเพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่นด้วยกระบวนการวิจัยอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม

จากผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร ทั้ง 6 ได้ว่า สอดคล้องตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 ทั้งในด้านความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานนโยบายสาธารณะและการจัดการท้องถิ่น ด้านทักษะที่มีความสำคัญในการพัฒนางานและสังคม ด้านจริยธรรมที่สอดคล้องตามหลักธรรมาภิบาล และ ด้านลักษณะบุคคลที่สะท้อนให้เห็นว่ามหาบัณฑิตที่จบทางสาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการท้องถิ่น จะต้องเป็นบุคลากรภาครัฐที่ผู้มีความรู้ความเข้าใจในการกำหนดนโยบายระดับท้องถิ่น และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่างๆ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนในระดับต่างๆ อีกทั้ง มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา ทั้งผู้ที่เป็นผู้กำหนดนโยบาย และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ มีการวิเคราะห์ทางเลือกหลายๆ ทางเลือกในการแก้ปัญหาได้ เพราะการพัฒนาท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ เหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ Parinyasutinun (2019) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง นโยบายสาธารณะกับชุมชนบางเหียง : ประเด็นบทบาทความสำเร็จและยั่งยืนของการขับเคลื่อนนโยบาย ซึ่งสะท้อนว่านโยบายระดับชุมชนท้องถิ่นนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากบนลงล่างและจากล่างขึ้นบน โดยต้องสอดคล้องกับบริบทและเงื่อนไขของชุมชน ดังนั้น บุคลากรภาครัฐในส่วนท้องถิ่นจะต้องมีทักษะในการประยุกต์องค์ความรู้มาปรับใช้การดำเนินงานตามนโยบายให้เข้ากับบริบทพื้นที่ในส่วนต่างๆ ในแต่ละงานต่างๆ ได้ โดยทั้งนี้ ในการปรับตัวในแต่ละงานและพื้นที่ จะต้องบรรลุถึงเป้าหมายของนโยบายที่กำหนดมาจากส่วนกลางเป็นสำคัญ และในแง่ของการพัฒนาหลักสูตรมีผลการศึกษาที่สอดคล้องตามการวิจัยของ Prutipinyo et al. (2022) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาบริหารสาธารณสุข โดยผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักบริหารงานสาธารณสุข ควรเน้นผู้เรียนต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรต้องสร้างผู้เรียนให้มีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนองค์การเป็นหลักสูตรที่สร้างนักบริหารสาธารณสุขที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ต้องมีทั้ง Hard Skill และ Soft Skill Literacy การใช้คอมพิวเตอร์ วิเคราะห์สถิติ ระบาดวิทยา ระเบียบวิธีการวิจัย การจัดการข้อมูลที่เป็นทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้ ต้องมีความรู้ความเข้าใจระบบบริการสุขภาพ (Health Service System) การปฏิบัติที่ถูกต้องตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานสาธารณสุข ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานทั้งหมด 4 มาตรฐาน 1) มาตรฐานด้านความรู้ 2) มาตรฐานด้านการปฏิบัติ 3) มาตรฐานด้านทักษะ และ 4) มาตรฐานด้านจริยธรรม

สรุปผลการวิจัย

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs) คือ PLO1 เชื่อมโยงความสัมพันธ์แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์อย่างถ่องแท้เพื่อเป็นฐานในการออกแบบนโยบายสาธารณะ PLO2 ประยุกต์ใช้ทักษะการสื่อสาร และเครื่องมือหรือเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านกระบวนการวิจัยทางนโยบายสาธารณะเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาท้องถิ่นได้อย่างเชี่ยวชาญ PLO3 ออกแบบนโยบายสาธารณะเพื่อการจัดการปัญหาท้องถิ่นได้อย่างเชี่ยวชาญ PLO4 บูรณาการองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่นภายใต้หลักการธรรมาภิบาล PLO5 แสดงออกถึงการเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น PLO6 สร้างความรู้ใหม่ทางรัฐประศาสนศาสตร์ผ่านทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศในการออกแบบนโยบายสาธารณะเพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่นด้วยกระบวนการวิจัยอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

นำมาเป็นผลการวิจัยที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์จากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการศึกษาคณะคุณลักษณะของมหาบัณฑิตและความต้องการผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการท้องถิ่น หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช 2567 ให้มีเนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตรเป็นไปตามนโยบายของรัฐ และบริบทสากลในปัจจุบัน ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้วิเคราะห์ไว้นำไปสร้างหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาที่คำนึงถึงบริบทของพื้นที่
2. ควรออกแบบคำอธิบายรายวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำไปวิเคราะห์สภาพการณ์ในสังคมระดับย่อยได้จริง เน้นการนำบริบททางสังคม ให้สามารถบูรณาการโครงการพัฒนาพื้นที่ได้ โดยเน้นให้มีความสามารถในการคิดเชิงระบบ การวิเคราะห์ วางแผน บริหาร และการจัดการนโยบายสาธารณะ ให้เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในบริบทของชุมชน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหา ผ่านกระบวนการเรียนรู้
3. ควรส่งเสริมและสนับสนุนการค้นคว้างานวิจัยใหม่ๆ ที่เท่าทันโลก หนังสือที่รวบรวมนโยบายสาธารณะ การจัดการท้องถิ่น ของประเทศต่างๆ ทั่วโลก เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการเรียนรู้ของการศึกษาระดับบัณฑิตให้แก่นักศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยในประเด็นอื่นๆ ที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (OBE) เช่น การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล การกำกับและติดตามผล เป็นต้น
2. ควรทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (OBE) กับการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ AUN-QA (Asean University Network Quality Assurance) เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการรองรับระบบประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน

ข้อจำกัดการวิจัย

1. การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างบางกลุ่ม เช่น ผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และนักศึกษา เป็นการสัมภาษณ์ผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาเท่านั้น
2. การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการตีความเชิงคุณภาพเป็นไปตามประสบการณ์ของผู้วิจัยในพื้นที่

References

- Chayapiwat, P. (2021). *Problems in the Implementation of Government 4.0 Policy A Case Study of Local Administrative Organizations in the Three Southern Border Provinces of Thailand (Unpublished master's thesis)*. Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand.
- Cheawjindakarn, B. (2018). Qualitative Case Study Research Techniques. *Liberal Arts Review*, 13(25),103-118.

- Kaewbut, P. (2021). The Study of Chinese Curriculum Development in Accordance with the OBE guidelines : A Case study of Chinese for business communication program, Prince of Songkla University, Surat Thani Campus. *Journal of Liberal Arts Prince of Songkla University*, 13(1),236-264.
- Kevany, S. (2020). *Enabling the Sharing of Original, Timely and Creative Macro-and Micro-Level Response Concepts, Systems, and Ideas*. Retrieved June 2023, from <http://www.jstor.org/stable/resrep24869>
- Parinyasutinun, U. (2019). Public Policy and Bang Rieang Community : Reviewed Issues for Success and Sustainability of Policy Driving. *Humanity and Social Science Journal, Ubon Ratchathani University*, 10(1),91-120.
- Prutipinyo, C., Pobkeeree, V., Sirichotiratana, N., Marneejamsai, P. & Kumboonsri, S. (2022). Guidelines for the Development of Graduate Programs in Public Health Administration. *Journal of Council of Community Public Health*, 4(3),12-21.
- Rergchai, E. (2020). *Implementation of the Coronavirus Disease 2019 Prevention Policy (COVID 19) A Case Study of Lam Sai Sub-District Administration Organization, Wangnoi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya (Unpublished master's independent study)*. Ramkhamhaeng University, Bangkok, Thailand.
- The Commission on Higher Education Standards. (2022). *Announcement of The Commission on Higher Education Standards : Details of Learning Outcomes as Qualifications Framework for Higher Education, 2022*. Retrieved September 2022, from <https://www.ops.go.th/th/ches-downloads/edu-standard/item/6940-2022-07-22-02-54-49>